

Grozījumi:

MK 10.12.2019. noteikumi Nr.624 / LV, 257, 23.12.2019. / Stājas spēkā 01.01.2020.

Ministru kabineta noteikumi Nr. 226

Rīgā 2017. gada 25. aprīlī (prot. Nr. 21 37. §)

Energoefektivitātes pienākuma shēmas noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Energoefektivitātes likuma
6. panta otro, sesto un septīto daļu*

I. Vispārīgais jautājums

1. Noteikumi nosaka:

- 1.1. energoefektivitātes pienākuma shēmā iekļaujamās nozares;
- 1.2. energoefektivitātes pienākuma shēmas atbildīgo pušu (turpmāk – atbildīgās puses) izvēles kritērijus;
- 1.3. atbildīgo pušu pienākumu apjomu sadalījumā pa gadiem un tā noteikšanas metodiku;
- 1.4. iegūtā enerģijas ietaupījuma verifikācijas sistēmu;
- 1.5. kārtību, kādā atbildīgajai pusei radušās izmaksas par energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem pie galalietotāja vai atbildīgajai pusei noteiktās iemaksas valsts energoefektivitātes fondā iekļauj maksā par enerģiju;
- 1.6. kārtību, kādā šo noteikumu 1.5. apakšpunktā minētās izmaksas sadalāmas starp galalietotājiem, un to apmaksas veidu.

II. Energoefektivitātes pienākuma shēmā iekļaujamā nozare un atbildīgo pušu izvēles kritēriji

2. Energoefektivitātes pienākuma shēmas starta periodā un pirmajā saistību periodā atbildīgā puse ir elektroenerģijas mazumtirdzniecības komersants, kura pārdotais elektroenerģijas apjoms:

- 2.1. 2016. gadā ir vismaz 10 GWh ;

2.2. saistību perioda kārtējā gadā ir vismaz 10 GWh.

3. Energoefektivitātes pienākuma shēmā iekļaujamās nozares un atbildīgo pušu izvēles kritērijus nosaka vismaz sešus mēnešus pirms katra šo noteikumu 6.3. un 6.4. apakšpunktā minētā saistību perioda beigām.

4. Elektroenerģijas mazumtirdzniecības komersants, kas sākotnēji nav iesaistīts energoefektivitātes pienākuma shēmā, kļūst par atbildīgo pusi ar brīdi, kad tas ir izpildījis šo noteikumu 2.2. apakšpunktā minēto kritēriju. Šādā gadījumā komersantam ir pienākums 28 darbdienu laikā informēt Būvniecības valsts kontroles biroju par to, ka komersants kļuvis par atbildīgo pusi saskaņā ar šo noteikumu 2.2. apakšpunktu. Būvniecības valsts kontroles birojam ir tiesības saņemt informāciju no sadales un pārvades operatoriem par šajā punktā minēto komersantu galalietotājiem piegādāto enerģijas apjomu, lai kontrolētu šajos noteikumos ietverto pienākumu izpildi.

(Grozīts ar MK 10.12.2019. noteikumiem Nr. 624)

5. Būvniecības valsts kontroles birojs publicē savā tīmekļvietnē un aktualizē informāciju par energoefektivitātes pienākuma shēmas atbildīgajām pusēm.

(Grozīts ar MK 10.12.2019. noteikumiem Nr. 624)

III. Atbildīgo pušu pienākumu apjoms, tā noteikšanas metodika un energoefektivitātes pienākuma shēmas ietaupījuma kopējais apjoms

6. Energoefektivitātes pienākuma shēma valsts obligātā galapatēriņa ietaupījuma sasniegšanai tiek uzsākta 2017. gada 29. maijā un īstenota līdz 2030. gada 31. decembrim:

6.1. energoefektivitātes pienākuma shēmas starta periods ir no 2017. gada 29. maija līdz 2017. gada 31. decembrim;

6.2. energoefektivitātes pienākuma shēmas pirmais saistību periods ir no 2018. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim;

6.3. energoefektivitātes pienākuma shēmas otrais saistību periods ir no 2021. gada 1. janvāra līdz 2025. gada 31. decembrim;

6.4. energoefektivitātes pienākuma shēmas trešais saistību periods ir no 2026. gada 1. janvāra līdz 2030. gada 31. decembrim.

7. Pienākumu apjomu pirmajam saistību periodam nosaka atbilstoši šo noteikumu 10. punktā minētajai metodei. Energoefektivitātes pienākuma shēmā iekļauto atbildīgo pušu kopējā valsts obligātā galapatēriņa ietaupījuma daļa, kas minēta šo noteikumu 9. punktā, tiek palielināta par pienākumu apjomu, kas aprēķināts no jauna iekļautajai atbildīgajai pusei.

8. Atbildīgā puse, kas kādā no pirmā saistību perioda gadiem nesasniedz šo noteikumu 2.2. apakšpunktā minēto pārdotās enerģijas apjomu, netiek izslēgta no energoefektivitātes pienākuma shēmas.

9. Atbildīgās puses pirmajā saistību periodā sasniedz kopējo valsts obligātā galapatēriņa ietaupījuma daļu, ko veido visu atbildīgo pušu pienākumu apjoma summa pirmajam periodam. Katras atbildīgās puses pienākuma apjoms pirmajam saistību periodam sadalījumā pa gadiem aprēķināts atbilstoši šo noteikumu 10. punktam. Kopējo valsts obligātā galapatēriņa ietaupījuma daļu nākamajiem saistību periodiem nosaka atbilstoši energoefektivitātes jomu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem šo noteikumu 3. punktā minētajos termiņos.

10. Atbildīgās puses pienākuma apjomu pirmajā saistību periodā sadalījumā pa gadiem nosaka pēc šādas metodes:

10.1. 2018. gadā – $P_{2018} = 1,5 \% \times A_{2018}$;

10.2. 2019. gadā – $P_{2019}=1,5 \% \times (A_{2018}+A_{2019})$;

10.3. 2020. gadā – $P_{2020}=1,5 \% \times (A_{2018}+A_{2019}+A_{2020})$, kur:

A_n – atbildīgās puses attiecīgajā gadā pārdotais elektroenerģijas apjoms (MWh);

P_n – atbildīgās puses attiecīgā gada pienākuma apjoms (MWh).

11. No šo noteikumu 10. punktā minētā atbildīgās puses pārdotā enerģijas apjoma A_n attiecīgajā gadā var atskaitīt lielajiem elektroenerģijas patērētājiem un lielajiem uzņēmumiem pārdoto elektroenerģijas apjomu, pamatojoties uz zvērīnāta revidenta apliecinājumu.

IV. Atbildīgās puses gūtais enerģijas ietaupījums pienākuma izpildei un tā verifikācija

12. Atbildīgā puse energoefektivitātes pienākuma shēmas ietvaros pienākumu var izpildīt:

12.1. nodrošinot galalietotāju informēšanu par energoefektivitātes paaugstināšanas iespējām;

12.2. veicot iemaksas valsts energoefektivitātes fondā atbilstoši normatīvajam aktam par kārtību un apmēru, kādā tiek veiktas iemaksas energoefektivitātes fondos obligātā enerģijas ietaupījuma sasniegšanai;

12.3. ar energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem pie galalietotāja.

13. Lai sasniegtu attiecīgu enerģijas galapatēriņa ietaupījumu, atbildīgās puses šo noteikumu 19. punktā minētajā energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu plānā iekļauj energoefektivitātes un citus pasākumus un ar apliecinājumiem dokumentiem pierāda savu līdzdalību minētajos pasākumos.

14. Atbildīgās puses starta periodā energoefektivitātes monitoringa sistēmas ietvaros 2017. gadā ziņo par enerģijas ietaupījumu, kas iegūts no 2014. gada 1. janvāra līdz starta perioda beigām energoefektivitātes pasākumos pie galalietotājiem. Atbildīgā puse ar apliecinājumiem dokumentiem pierāda savu līdzdalību minētajos pasākumos. Par attiecīgo ietaupījuma apjomu samazina atbildīgās puses pienākuma apjomu pirmajā saistību periodā.

15. Atbildīgā puse katru gadu līdz 1. novembrim iesniedz Būvniecības valsts kontroles birojam enerģijas ietaupījuma pārskatu par iepriekšējo kalendāra gadu atbilstoši normatīvajiem aktiem par energoefektivitātes monitoringu.

(Grozīts ar MK 10.12.2019. noteikumiem Nr. 624)

16. Ja atbildīgā puse attiecīgā gada pienākuma apjomu, ko nosaka saskaņā ar šo noteikumu 10. punktu, ir izpildījusi vismaz par 80 %, trūkstošo daļu pieskaita nākamā gada pienākuma apjomam. Šādi pieskaitījumi iespējami attiecīgā saistību perioda ietvaros. Ja atbildīgā puse kalendāra gadā izpilda mazāk nekā 80 % no šo noteikumu 10. punktā minētā pienākuma apjoma, tā par neizpildīto daļu veic iemaksu valsts energoefektivitātes fondā 1,5 reizi apmērā no noteiktās vērtības par katru ietaupāmo enerģijas vienību atbilstoši normatīvajiem aktiem par energoefektivitātes fondu.

17. Šo noteikumu 16. punktā minētajā gadījumā Būvniecības valsts kontroles birojs var pieprasīt šo noteikumu 19. punktā minētā pasākumu plāna koriģēšanu, lai nodrošinātu atbildīgās puses plāna atbilstību pienākuma apjomam.

(Grozīts ar MK 10.12.2019. noteikumiem Nr. 624)

18. Ja atbildīgā puse ir pārsniegusi atbilstošā gada pienākuma apjomu, kas noteikts saskaņā ar šo noteikumu 10. punktu, tās pienākuma apjoms nākamajam gadam tiek samazināts par minēto pārsniegumu.

V. Atbildīgās puses energoefektivitātes uzlabošanas pasākumos iegūtā ietaupījuma apjoms un tā verifikācijas sistēma

19. Atbildīgā puse izstrādā energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu plānu (turpmāk – pasākumu plāns) noteiktā pienākuma apjoma sasniegšanai secīgi katram saistību periodam. Pasākumu plānā ietver vismaz šādu informāciju:

19.1. aprēķinātā pienākuma apjomu indikatīvi saistību periodam un faktiski, kas aprēķināts katru gadu atbilstoši šo noteikumu 10. punktam;

19.2. indikatīvos plānotos energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus un to izmaksas pienākuma apjoma sasniegšanai;

19.3. plānotā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma aprēķināšanai izvēlētās metodikas pamatojumu. Piemērojamās enerģijas galapatēriņa ietaupījuma aprēķināšanas metodikas noteiktas normatīvajos aktos par energoefektivitātes monitoringu;

19.4. pienākuma apjomu, par kādu tā plāno veikt iemaksu valsts energoefektivitātes fondā;

19.5. plānoto izmaksu atgūšanas veidu saskaņā ar šo noteikumu 25. un 26. punktu;

19.6. informāciju par enerģijas ietaupījumu, kas iegūts no 2014. gada 1. janvāra līdz starta perioda beigām energoefektivitātes pasākumos pie galalietotājiem;

19.7. informāciju par to, kā, aprēķinot šo noteikumu 12.1. apakšpunktā minētajos energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumos sasniegto ietaupījumu, tiks ņemta vērā pasākumu mijiedarbība un iespējamā pārklāšanās ar citiem pasākumiem, ko valsts, pašvaldības vai atbildīgā puse veic pie attiecīgā galalietotāja.

20. Elektroenerģijas mazumtirdzniecības komersants triju mēnešu laikā no kļūšanas par atbildīgo pusi saskaņā ar šo noteikumu 2. un 4. punkta nosacījumiem iesniedz pasākumu plānu Būvniecības valsts kontroles birojam. Būvniecības valsts kontroles birojs 28 darbdienu laikā pārbauda pasākumu plāna atbilstību šo noteikumu 7., 10. un 19. punktam. Ja konstatētas neatbilstības, Būvniecības valsts kontroles birojs par tām rakstiski informē atbildīgo pusi. Atbildīgā puse precizē pasākumu plānu 28 darbdienu laikā no rakstiskās informācijas izsūtīšanas.

(Grozīts ar MK 10.12.2019. noteikumiem Nr. 624)

21. Atbildīgā puse katru gadu līdz 31. martam iesniedz Būvniecības valsts kontroles birojā pasākumu plānu, kurā izdarīti precizējumi:

21.1. šo noteikumu 19.1. apakšpunktā minētajā faktiskajā pienākuma apjomā, kas aprēķināts saskaņā ar šo noteikumu 10. punktu;

21.2. atbilstoši šo noteikumu 19.2., 19.3., 19.5., 19.6. un 19.7. apakšpunktam (ja nepieciešams).

(Grozīts ar MK 10.12.2019. noteikumiem Nr. 624)

22. Būvniecības valsts kontroles birojs katru gadu izlases kārtībā pārbauda atbildīgo pušu iesniegtos pārskatus. Būvniecības valsts kontroles birojs pārbauda:

22.1. vai energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi ir īstenoti atbilstoši atbildīgās puses iesniegtajam pasākumu plānam;

22.2. atbildīgās puses veikto enerģijas ietaupījumu aprēķinu pareizību;

22.3. aprēķinos izmantotās dokumentācijas atbilstību.

(Grozīts ar MK 10.12.2019. noteikumiem Nr. 624)

23. Būvniecības valsts kontroles birojam ir tiesības šo noteikumu 22. punktā minētajā pārbaudē piesaistīt no atbildīgajām pusēm neatkarīgus ekspertus atbilstoši normatīvajos aktos energoefektivitātes jomā noteiktajām prasībām.

(Grozīts ar MK 10.12.2019. noteikumiem Nr. 624)

24. Ja pārskata pārbaudē tiek konstatēts, ka atbildīgā puse nav veikusi energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus atbilstoši pasākumu plānam vai enerģijas galapatēriņa ietaupījumu aprēķinos ir kļūda, kas pārsniedz 10 %, Būvniecības valsts kontroles birojs sagatavo pārbaudes ziņojumu un minēto pārskatu kopā ar pārbaudes ziņojumu iesniedz kļūdu labošanai atbildīgajai pusei. Pārbaudes ziņojumā konstatētās kļūdas atbildīgā puse novērš pārbaudes ziņojumā minētajā termiņā, kas nav īsāks par piecām darbdienu.

(Grozīts ar MK 10.12.2019. noteikumiem Nr. 624)

25. Būvniecības valsts kontroles birojs apkopo informāciju par energoefektivitātes pienākuma shēmas ietvaros gūto enerģijas ietaupījumu atbilstoši normatīvajiem aktiem par energoefektivitātes monitoringa sistēmas darbību.

(Grozīts ar MK 10.12.2019. noteikumiem Nr. 624)

VI. Atbildīgās puses izmaksu atgūšana

26. Atbildīgā puse savā tīmekļvietnē norāda izmaksas, kas atbildīgajai pusei iepriekšējā kalendāra gadā radušās par energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem pie galalietotāja, kā arī norāda, kā šīs izmaksas ir atgūtas un sadalītas starp mājtsaimniecībām un citiem galalietotājiem.

27. Izmaksas par energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem pie galalietotāja atbildīgā puse var iekļaut:

27.1. šo noteikumu 12.3. apakšpunktā minētajā gadījumā – attiecīgā galalietotāja maksā par enerģiju;

27.2. šo noteikumu 12.1. apakšpunktā minētajā gadījumā – saimnieciskās darbības izmaksās.

28. Izmaksas valsts energoefektivitātes fondā atbildīgā puse var iekļaut:

28.1. maksā par enerģiju proporcionāli galalietotāja enerģijas patēriņa apjomam, izņemot šo noteikumu 14. punktā minētās iemaksas;

28.2. saimnieciskās darbības izmaksās.

29. Izmaksas, kas minētas šo noteikumu 27.1. un 28.1. apakšpunktā, iekļauj galalietotāju rēķinos kā atsevišķu pozīciju.

30. Šo noteikumu 11. punktā minētās izmaksas atbildīgā puse iekļauj komersanta peļņas un zaudējumu aprēķinā.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Direktīvas 2012/27/ES par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK.

Ministru prezidents *Māris Kučinskis*

Ministru prezidenta biedrs,
ekonomikas ministrs *Arvīds Ašeradens*

